

3870.
Valkjärvi.

Uosukkalan kylästä löysi esineet keväällä 1899 kaurapeltoa kyntäessään. Atran kärki oli tarttunut miekkaan, joka oli pystyssä ja jonka melkein koko terä oli "istutettu kivien lomaan"; muut esineet olivat vallan lähellä toisiaan makaavassa asennossa noin kyynärän matkanpäässä miekasta.

3871.
Muhos.
(Honkala).

Hjalmar Appelgrenin kivikautiset löydöt (v.1900) pellostä Honkalan maalla Pyhänsivun kylässä Muhoksella Oulujoen itärannalla lähes 1 km Pelkosen (eli "Ollin") taloa ylempänä. Tuo pelto on talon luoteispuolella. Ne sarat, joista K. Moilasen lähettämät kiviaseet, n:o 3713:4-11 ja 3735:3-8 olivat löydettyt, ovat noin satakunta askelta talosta olevan vanhan (pellocksi tasoitetun) tervahaudan luoteispuolella, asemakarttaan merkityt numeroilla 2-5. Täältä olivat työmiehet Moilasen viimekäynnin jälkeen taas löytäneet kiviaseita, tahkokiviä y.m., jotka A. lunasti valtion kokoelmiin. Itse kaivatti Appelgren samoilla paikoilla, eli saroilla 1-6. Pellossa oli mustaa ruokamultaa noin 20 sm vahvaltaja sen alla ruosteen ruskeaa pehmoista hie-taa; punamultapesiä tai polton jälkiä ei tavattu, vaikka hiukan poltettua luuta löytyi kolmannelta ja muiltakin saroilta. Vert. kertomusta topogr. arkistossa.

Kyntömiesten keräämiä esineitä
etupäässä saroilta 2-5.

1. "Tahkokivi", ohkainen kivilaatta, jonka toinen puoli on hiottu, keskellä soikea pahka. 295 x 184 mm laaja. Katkenneen palan löysi Hj. Appelgren sarasta n:o 1, joten kiven koko pituus on 35½ sentim.
2. a. Puolisko samanlaisesta "tahkokivestä", jonka hiotun puolen keskellä pahka. 208 x 195 mm laaja, 68 mm pks.
- 2 b. "Tahkokivi musta- ja vaalearakeista kiveä, toiselta lappiolta hiottu. 330 mm ptk, 220 lev, 102 pks.

3871.
Muhos.
(Honkala).

2 c. "Tahkokivi" ohkainen, hiottupuoli mykevä, keskellä naarmuja. 340 mm ptk, 220 lev.

2 d. Osa "tahkokivestä", kolmikulmainen, toisella puolella vähän hiottua kohtaa. Syrjät 264, 250 ja 213 mm ptk.

2 e. "Tahkokivi;"melkein kuusikulmainen laatta. Hiominen ei ole kerjennyt täydellisesti silostaa pintaa. 287 x 263 mm laaja.

3. Piikkiteräinen tuura vihertävää kiveä, toinen puoli tasainen, toinen korkea ja mykevä, 142 mm ptk, leveys ylipäästä 41 mm. Paikottain hiomattomia kohtia.

4. Kiviaseen tekele (tasataltta) vihertävää kiveä, pilstomisen jäljillä, ainoastaan terähiukan hiottu. 185 mm ptk, 64 lev, 27 pks.

5. Tasataltta tummaa harmaansinervää kiveä, terä vartaloa kapeampi, katkennut viistoon, terä ja toinen kylki hiottu. 94 mm ptk, 43 lev, 14 pks.

6. Aseen tekele vihertävää kiveä, 249 mm ptk, 87 lev, muodoltaan käyrä.

7. Aseen tekele vihertävää kiveä, 150 mm ptk, 74 lev, toinen pää hoikempi.

8. Aseen tekele vihertävää kiveä; 168 $\frac{1}{2}$ mm ptk, 68 lev. Toinen pää viisto.

3871.
Muhos.
(Honkala).

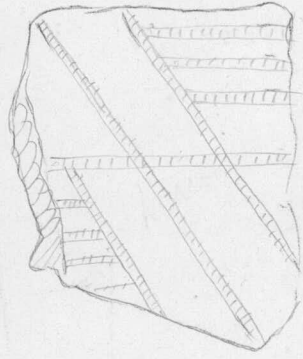
9. Pilstottuja kiviä, kivilastuja ynnä muutamia luonnonkiviä, 15 kapp. yhteensä.
10. Yksi pala piikiveä ja 2 palasta piiliusketta kaikki pistomisen jäljillä.

Hj. Appelgrenin kaivaukset saroilla 1 - 6.

Sarka N° 1:n länsikulmasta.

11. Pieni tasataltta saviliuskeesta, raitanen; 45 mm ptk, 24 lev, 8 $\frac{1}{2}$ pks. Hiottut kohdat osaksi rappeutuneet. (Löytöpaikka N° 1, I asemakartassa).
12. Aseen kantakatkelma, vaalean sinervää kiveä, piikkipäinen. 53 mm ptk, 49 lev, 17 pks. (Asemakartassa N° 1, 2).
13. Saviastiankappale, jossa on kaksi pistettyä kuoppaa. (Asemak. N° 1,3.).
14. Liuska tahkokivestä, yksi pinta vähän hiottu. 99 $\frac{1}{2}$ mm ptk, 55 lev. (Asemakartassa N° 1,4).
15. Kivensuikula, jonka toisella puolella on hiottu tai veitsellä tehty kolo; vaalean harmaata kiveä 66 mm ptk. (Asemak. N° 1,5).
16. Poltettuja luita, kootut eripaikoista. (Asemak. N° 1, 6,6,6.)Huom! Pestyt museossa.
17. Saviastiankappale tällaisilla ornamenteilla.

3871.
Muhos.
(Honkala).

(Asemak. N° 1,7. Tämän paikan ja N° 1,3:n väliltä kerrottiin aikaisemmin löytyneen kivirenkaan, jonka poikkileikkaus oli ollut kolmikulmainen ja reuna hampastettu, mutta se oli jo hävinnyt).

18. Nuolenkärki punaisen keltaista piikiveä, pitkää ja hoikkasta muotoa, tutkain katkennut ja ruotopää samoin. 43 $\frac{1}{2}$ mm ptk, 11 lev, 4 $\frac{1}{3}$ pks. (Asemak. 1,8).

19. 41 kapp. koristettuja saviastianpalasia, pistos- ja hammasviivoilla korist. niiden joukossa 6 reunapalasta sitä muotoa kuin kuva tässä osoittaa. (Asemak. N° 1,9,9,9).

3871:19.

3871:20.

20. Kivirenkaan kappale, pinnalta melkein valkoiseksi rappeutunut; lähellä sisäreunaa uurros pitkinpäin. 34 mm ptk, 8 lev. Poikki

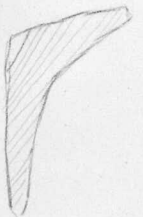
3871.

Muhos
(Honkala).leikkaus (Asemak. N° 1, 10).

21. Reiällisen aseen tai reikäkiven lohkare, jossa osa reiänlaitaa näkyvissä. 61 mm ptk, kts. kuvaa tässä
22. Aseen tekele, pilstomisen jäljillä; toinen pää paksu, toinen hoikkanen ja ohut. 194 mm ptk. (Löydetty kaivauksen itäosan keskipaikoilta).
23. Hiottuja kivenpalasia, yksi isompi ja 2 pientä sirpaletta.
24. Kivilastuja ja ukonkivensirpaleita sekä 1 sileäksi hangattu (?) kantillinen kivenkappale.

Kuokittua nurmettunutta maata sarkaN° 1:n rantapuolella ja sen jatkoa.Asemakarttaan merkitty N° 1 a.

25. Ohut siera keltaisen ruskeaa hietakiveä, katkennut isommasta laatasta. Kaksi kylkeä muodostavat suoran kulman; toinen niistä on hiottu, sekä molemmat lappiot, jotka ovat hiukan kuopalla. Laatan suurin pituus $104\frac{1}{2}$ mm ; 10 pks. (Asemak. N° 1 a, 1).
26. Poltettua luuta eri paikoista . (Asemak. N° 1 a, 2,2,2).
27. Saviastiankappaleita omituista muotoa, niistä neljä reunapalasta. Ainesekoitus on savea ja sädekiveä. Reuna taivutettu sisälle-päin, ulko-, päällis- ja sisäpuoli koristettu hammasviivoilla . Asemak. 1 a, 3). Yksi tähän astiaan kuuluva kappale löydettiin saralta 2,10. Kts. tätä luetteloa, 3871:40.

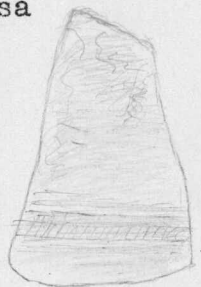

3871.
Muhos.
(Honkala.)

28. Kiviaseen keskikohta, molemmat päät rikku-
neet; kyljet hiotut ja vähän toista la-
petta; raudan ruostetta tarttunut pintaan.
145 $\frac{1}{2}$ mm. ptk., 66 lev., 24 pks. (Asemak.
N° 1 a, 4.).
29. Pilstottuja kiviä ja sirpaleita myös
ukonkiveä.

Sarasta N° 2.

30. Osa reiällisestä aseesta (kokoonpantu seit-
semästä liuskeesta). 114 mm. (Asemak.
N° 2, 1). Samasta paikasta löytyi terävä-
päinen kivi, jossa on vähän hiomisen jäl-
kiä.
31. 19 palasta saviastiasta; niistä on kahdessa
painettuja kuoppakoristeita ja muissa ham-
masviivoja. (Asemak. N° 2,2).
32. Eheä kaavin, pieni, käyrällä terällä.
35 $\frac{1}{2}$ mm. ptk., 24 $\frac{1}{2}$ lev., 11 paks. (Asemak.
N° 2,3)
33. Palanen hiotusta kiviasesta, 42 x 55 mm.
(Asemak. N° 2,4)
34. Teränkatkelma tuurasta, väriltään harmaa;
86 mm., 42 lev., 20 $\frac{1}{2}$ pks. (Asemak. N° 2, 5).
35. Siera neljältä puolelta hiottu, latuskainen.
Leveillä puolilla kaksi hiomapintaa kummal-
lakin; hiomapinnat ylimalkaan kouruja.
keskikohdalta katkennut. 109 mm. ptk.,
33 $\frac{1}{2}$ lev., 19 $\frac{1}{2}$ pks. (Asemak. N° 2,6)
36. Poltettuja luita 8 kapp., pisin 36 mm.
(Asemak. N° 2, 7)
37. Tuuranterän katkelma savenkarvaista kiveä,
terä kapea. 48 mm. ptk., 31 lev., 11 pks.
(Asemak. N° 2, 8).
38. Kahdeksan hiottua kivisirpalletta, muita
kivilastuja, muutamia ukonkivisiruja ja
yksi luonnonkivi johon on tarttunut rau-

3871.
Muhos.
(Honkala.)

danruostetta siitä maakerroksesta, jossa se on maannut.

39. Kiviase (taltta t. tuura), jonka toinen pinta melkein kokonaan on lohjennut pois, ainoastaan toisessa päässä (hoikemmassa) on pahka jälellä. 130 mm. ptk., 45 lev., 25 pks. (pahkan kohdalta). (Asemak. № 2,9).
40. Kappale samaa saviastiaa, jonka muut osat luetellaan № 3871 :27. Reuna taivutettu sisällepäin; sen ulko-, päällis- ja sisäpuoli korist. (heikosti näkyvillä) hammasviivoilla. (Asemak. № 2, 10)

Sarka № 3,

41. 11 kapp. poltettua luuta (museossa pestyt) Löydetyt asemakartta № 3, 1,1,1,
42. Siära poikkileikkaukseltaan nelikulmainen; kaikki pinnat johonkin määrin kouruiksi hiottut. 145 mm. ptk.; kapeampi pää 29 x 21. (Asemak. № 3,2).
43. Harjataltta karjalaista muotoa sinervää kiveä. 81 mm. ptk., 30 lev., 13 pks. (Asemak. № 3, 3).
44. Tuuran teränkatkelma sinervää kiveä. Pituus noin 87 mm., leveys 45, vahvuus 17 $\frac{1}{2}$ mm. (Asemak. № 3, 4).
45. Joukko hiottuja ja hiomattomia sirpaleita sinervää kiveä sekä ukonkivipalasia, samoista paikoin kuin edelliset löydöt.
46. Näyte maanlaadusta löytöpaikalla.

Kaivoksesta sarka № 4:n poikki ei löytynyt mitään.

3871.

Sarka № 5.Muhos.
(Honkala.)

47. Tuuran teränpuolisko vaalean sinervää ki-
veä; terän suu murtunut; sivulta kuvattuna näin:
135 mm. ptk., 43 lev., 32 pks. (Asemakartas-
sa № 5, 1).
48. Kuokan tekele, harmaata liuskekiveä,
suippea toisesta päästä, kantapäähän poikki-
suuntainen. Reiän kolo kummallakin puolen,
hakkaamalla tehty. Hiottua kohtaa ainoas-
taan toisessa kyljessä. 203 mm. ptk.,
89 lev. (Asemak. № 5:2).
49. Eheäteräinen tuura, jonka kapeaksi lo-
hennut kantapäähän on ollut poikittain hi-
ottu. Kummallekin puolelle on yritetty
reikää hakkaamaan, jollakin terävällä a-
seella eli kivellä. 144 mm. ptk., 53 lev.,
37 pks. (Asemak. № 5, 3).
50. Suikulainen kivi, toiselta puolen han-
gattu (kenties luontainen). 133 $\frac{1}{2}$ mm. ptk.
(Asemak. № 5:4)
51. Pieni siera (?) liuskekiveä, latuskainen,
suorakaiteen muotoinen; toisessa kyljessä
on lähellä toista päätä pykälä; toinen
pää katkennut ennen löytämistä. 68 $\frac{1}{2}$ mm.
ptk., 16 $\frac{1}{2}$ lev., 7 pks. (Asemak. № 5.5)
52. Katkelma terän kyljestä kenties tuurasta.
57 mm. ptk., sinervää kiveä.
53. Joukko palasia asekkiveä, osaksi hiottuja,
osaksi pilstomisen jäljillä sekä 4 ukon-
kivisirpaletta.

Sarka № 6.

54. Pieni tasataltta harmaan karvainen, poik-
kileikkaus suorakaiteen muotoinen pyörrö-
tetyillä kulmilla. 68 mm. ptk., 20 $\frac{1}{2}$ lev.,
11 pks. (Asemakartassa № 6, 1).

3871.
Muhos.
(Honkala.)

55. Tuuranterä vihertävää kiveä; isoja lohkopintoja; terän suussa , pieni rikkomisen kautta syntynyt kolo. 118 mm. ptk., 45 lev., 27 pks. (Asemakartassa № 6, 2)
56. Kiviase (taltta ?) , jonka terän toinen lape on lohennut pois; toisessa suippeassa päässä korkea hiottu harja. 128 mm. ptk., 62 lev., 35 pks. (Asemak. № 6, 3.)
57. Hiottu kivisirpale; 65 mm ptk.(Asemak. № 6, 4).
58. "Nucleuksen" tapainen ukonkivi-kvartsi-) palanen, jonka toisella puolella on jälkiä viidestä rinnakkaisesta lohkopinnasta, jotka alkuaan kenties ovat olleet pitemmät, vaan nyt ainoastaan 29 mm. pitkät (kiven pituus); toisella puolella kaksi samanlaista rimakkaista juovaa.
59. Yksi iso ja monta pientä ukonkivi(kvartsi) palasta sekä 2 pientä liuskesirua.
60. Peitsenterän keskiosa, molemmista päistä taittunut ; toiselta lappeelta hiottu harjavaksi, toiselta mykeväksi. 72 mm. ptk., 29 lev., 7 pks. Löydetty jostakin Honkalan pelloilta, vaan epätietoista mistä. Hj. Appelgrenin ostama.

3871.

Eri paikoista (ostettuja)

Muhos.

(Honkala.)

(Pyhänsivun ja Sotkajärven kylien rajoilta).

61. Tasataltta sinervää kiveä; toinen kylki-puoli harmaa toinen rosopintainen. 112 mm. ptk., $43 \frac{1}{2}$ lev., 25 pks. Löydetty Pällilän talon pellosta talon vieressä sen luoteis- eli alapuolella. Pällillä on Pelkosen talosta noin 1 km:n verran jokea ylöspäin Pyhänsivun ja Sotkajärven kyläkuntien rajalla. (Maks. 50 p:ää)

62. Pitkänlainen tuura harmaan sinertävää kiveä; ainostaan terä hiottu ja se on neliskulmainen; muuten on vartalossa viisi pitkää lohkopintaa , 277mm. ptk., 65 lev., $42 \frac{1}{2}$ paksu. Löydetty Pällilän talon pohjoispuolelta, pellosta kujan suusta. Pällillä, kts. edell. N:o. (Maks. 50 p:ää)

63. Käyrä kiviase, joka löydettäessä oli ollut pitempi, niin että katkenneesta leveästä päästä oli levenemistään levennyt käyräksi. Selvää hiomisen jälkeä ei näy, mutta kivi on nähtävästi kumminkin teräaseeksi muodestettu; poikkil. 93 $\frac{1}{2}$ mm. ptk., suurin leveys n. 18 mm., 8 pks. Löytynyt noin 3 à 4 vuotta takaperin Uudentalon pellosta, n. 100 ask. talon ylipuolelta. Uusitalo on noin 1 km. Pällilästä (kts. N:o 61) jokea ylöspäin. (Maks. 75 p:niä)

Muhos
(Sankijärvi)

64. Maanäyte, jossa on poltettuja luita, kalanruotoja ja hiiltä eräästä mättäänmuotoisesta tulensijasta, joka sijaitsee Sankijoen pohjoisrannalla n. 1 km. Sankijärven Simunan talosta jokea alaspäin vähäisellä kenttäpaikalla, joka puheen mukaan on ollut Lappalaisten asentopaikka. Paikasta on tarinoita.

3871.
Utajärvi.

65. Tasatalta ohkaisesta kiviliuskasta, ylipää hiottu puolilympyräiseksi ja varustettu ympyräisellä reiällä. 106 mm. ptk., 67 lev., 4 $\frac{1}{2}$ pks. Löydetty Kokonsaaresta Oulujoessa Utajärven pitäjän Utajäven kylässä Putaalan maalla; 2 km. Laitilan kestikievarista ylöspäin, Putaansaaren takana eli pohjoispuolella, vähän ylempänä Utoksen suuta. Nykyinen Kokontorpan isäntä oli sen nykyään löytänyt rantahietikolta saunan ja venevalkaman väliltä saaren kaakkoispuolella. Joki repii vuosittain saarta, joten ennen on löydetty suuret määrät kiviaseita.

3872.
Kestilä.

Hjalmar Appelgrenin löytöjä Parkkisen talon maalta Mulkuvan kylässä Kestilän pitäjää, pellosta talon aitojen luoteispuolella. Entiset löydöt samasta paikasta kts. N° 3671; 26-32, 36. Pellon keskellä iso n. 15 à 20 askelta laaja ala, jossa paljon hiiliä; siinä myös iso laakakivi. Kaivettiin ojanne, josta löytyi.

Kivikaudelta.

1. Waalean harmaa kivi, jonka syrjiä on hiottu taikka kaaputettu jollakin teräaseella. 152 mm. ptk.
2. Liuska samanlaista kiveä, toinen puoli on yhtenä ainoana iskupintana. 104 $\frac{1}{2}$ mm. ptk.
3. Palanut piipalanen, hiili ja polt. luisiru (kahtia katkennut.) Nämät löytyivät ojanteesta, joka kaivettiin samaan peltoon aitan taakse.